

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Vår ref.
23/05610-4

Deres ref.

Dato
09.01.2024

NMBUs innspill til Norges forskningsråd strategi

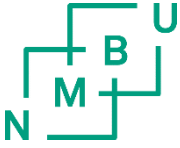
NMBU takker for Norges forskningsråd invitasjon til å gi innspill til strategi.

NMBUs uttalelse er utarbeidet av Forsknings og innovasjonsavdelingen og er basert på skriftlige innspill fra fakultetene (FU-ledere) sendt inn til fristen 15. januar. NMBUs uttalelse blir sendt inn digitalt ved å bruke et skjema på Forskningsrådets websider: [Innspill til Forskningsrådets strategi \(forskningsradet.no\)](#) innen fristen 26. januar. Følgende spørsmål knyttet til et utkast til Forskningsrådets strategi ble besvart i skjemaet:

Er de viktigste utfordringene og behov for endringer beskrevet i utkastet?

Forskningsrådet har over mange år hatt en essensiell og til dels dominerende rolle i det norske systemet for eksterntfinansiering av forskning. Fremover forventes de økonomiske rammene for samfunnet og for forskningssystemet å være stramme. For UH-sektoren signaliseres det at mange oppgaver, også nye oppgaver, vil forventes løst av institusjonene gjennom basisbevilgningen. Interessen for eksterne finansieringskilder vil bli stor i sektoren. Særlig de forskningstunge universitetene, slik som NMBU, kan ikke levere det samfunnet trenger uten betydelig eksternt finansiering av høykvalitetsforskning. UH-sektoren trenger et godt Forskningsråd til å fordele forskningsmidler.

Langsiktighet og stabilitet i forskningssystemet er viktig for å utvikle den kunnskapen samfunnet trenger for å løse bærekraftsutfordringene. NMBU mener at Forskningsrådet bør være tydeligere på at det er den frie grunnforskningen som er kilden til radikale nye løsninger på samfunnsproblemer. Banebrytende forskning er først og fremst et resultat av forskerdrevne prosjekter der målet er å flytte kunnskapsfronten og der kvalitet er det viktigste kriteriet for tildeling av midler. Videre mener NMBU at strategien bør tone ned/ endre formuleringene knyttet til at nye virkemidler er en del løsningen. Dette er for eksempel formuleringene: *«De raske og uforutsigbare endringene i utfordringsbildet og ny teknologi krever større*

endringstakt og fleksibilitet i våre virkemidler» og «Vi utvikler nye virkemidler som stimulerer til banebrytende forskningsideer».

NMBU mener at Forskningsrådet bør være en uavhengig rådgiver som fremmer arbeidet for uavhengig forskning. Dette er av stor betydning for forskningen og utvikling av ny kunnskap, som grunnlag for omstilling.

NMBU mener at Forskningsrådet også bør vurdere hvordan tillitsreformen kan treffe deres arbeid, og hvordan Forskningsrådet kan bidra til tillit og handlingsrom ved institusjonene og i forskningsmiljøene.

Internasjonalt samarbeid er en viktig forutsetning for å heve forskningskvalitet i nasjonale fagmiljøene og posisjonere seg for økt deltakelse og gjennomslag i internasjonal konkurranse om forskningsmidler.

NMBU støtter Forskningsrådets forslag om å fortsette å satse på senterordninger og forskningsinfrastruktur, som en av de viktigste tiltakene for å øke kvaliteten på forskningen samt bidra til kunnskapsberedskap, verdiskaping og omstilling. NMBU støtter at det i tillegg til åpne utlysninger er behov for styrte/ tematiske utlysninger som virkemidler som vil bidra til å løse mer konkrete samfunnsutfordringer. Samarbeid på tvers av fagdisipliner og sektorer samt internasjonalt er en viktig forutsetning for å lykkes. Tilrettelegging for samarbeid bør forekomme gjennom å satse på målrettede og langsiktige ordninger slik som senterordningene SFI og FME, men også Kompetanse- og samarbeidsprosjekter, som det allerede gjøres i dag.

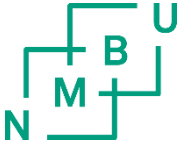
NMBU savner at Forskningsrådet setter søkelys på innovasjon og nyskappingsområdet i sin strategi. Det er behov for en styrket innsats og langsiktig finansiering knyttet til forskningsbasert nyskaping. Det er behov for virkemidler til å utvikle forskningsideer i fagmiljøene, men også langsiktig og forutsigbare rammer og finansiering av støtteapparatet rundt innovasjon og nyskaping via TTOene og institusjonene. Omleggingen av FORNY-programmets lokale prosjektmidler til prosjekter i regi av institusjonene (tidligfase teknologioverføring) har gitt nye muligheter, men det er utfordrende at midlene har så kortsiktig horisont.

Har vi løftet fram de viktigste prioriteringene for å oppnå de endringene som er beskrevet?

NMBU mener at faglige prioriteringer er god formulert. Om mulig bør dokumentet kortes ned for å gjøre det mer brukervennlig.

Målområde Høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning

NMBU mener at prioriteringene under målområde *Høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning*, dvs. økt forskningskvalitet, utvikling av nye virkemidler for å stimulere banebrytende forskning og deling av forskningsresultater er viktige og støtter opp under NMBUs strategi 2023-2030. NMBU savner prioritering av satsing på forskerkarrierer til yngre forskertalenter, som kunne løftes opp som et eget punkt.

Målområde Miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft

NMBU mener at prioriteringene under målområde *Miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft* er viktige og støtter opp under NMBUs satsinger på å løse samfunnets utfordringer knyttet til bærekraft.

Målområde Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne

Forskningsrådet bør legge til rette for mer innovasjon og nyskaping fra forskningsinstitusjonene gjennom langsiktige og forutsigbare satsinger og finansiering av forskningsbasert innovasjon rettet mot bærekraftig omstilling.

Målområde Velfungerende forskningssystem

NMBU mener at Forskningsrådet bør gi mer tillit og handlingsrom til institusjonene gjennom å satse på virkemidler uten definerte tematiske føringer. Forskningsrådet bør styrke arbeidet med videreutvikling av sterke fagmiljøer som tiltrekker seg internasjonale forskertalenter og bidrar til kompetansebygging i Norge. Avansert forskningsinfrastruktur har også svært stor betydning for forskningskvaliteten og tilrettelegging for attraktive forskerkarrierer.

Målområde God rådgivning

Det bør være økt fokus og prioritering på å synliggjøre kunnskapsgrunnlaget for rådgivningen, mot myndighetene, forskningssystemet og samfunnet gjennom bedre involvering av forskningsmiljøene.

Målområde Virksomhetsutvikling

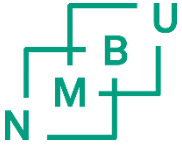
Et kompetent og effektivt Forskningsråd er en viktig forutsetning for et velfungerende forskningssystem med mest mulig brukervennlige tjenester. NMBU støtter alle prioriteringene nevnt under dette område. Samtidig, peker NMBU på at det er svært viktig med en god balanse mellom langsiktighet og eksperimentering for å tilby treffsikre ordninger.

Det burde fremheves sterkere at Forskningsrådet vil arbeide for rasjonelle og raske løsninger for søkere slik at ressursbruk til utvikling av søknader i forhold til innvilgede prosjekter går ned. Effektiv og rettferdig saksbehandling, tydelige prinsipper for rapportering, gjennomtenkte og praktisk gjennomførbar organisering av nye søknadstyper er noen eksempler på områder med forbedringspotensial.

Vennlig hilsen

Siri Fjellheim
Rektor

Anna Lewandowska-Sabat
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Norges forskningsråd		Postboks 564	1327 LYSAKER